

Fortsätta förvalta,
vidareutveckla och stödja
implementering av
uppmärksamhetsinformation i
hälso- och sjukvården 2023

Denna publikation skyddas av upphovsrättslagen. Vid citat ska källan uppges. För att återge bilder, fotografier och illustrationer krävs upphovsmannens tillstånd.

Publikationen finns som pdf på Socialstyrelsens webbplats. Publikationen kan också tas fram i alternativt format på begäran. Frågor om alternativa format skickas till alternativaformat@socialstyrelsen.se

Artikelnummer 2023-12-8842
Publicerad www.socialstyrelsen.se, december 2023

Förord

Socialstyrelsen har fått i uppdrag av regeringen (S2022/04810 (delvis)) att fortsätta arbetet med att förvalta, vidareutveckla och stödja implementeringen av informationsspecifikationen för uppmärksamhetsinformation i samverkan med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och Inera AB. Socialstyrelsen har haft regeringsuppdrag om Uppmärksamhetsinformation i 11 år.

Att skapa nationella stöd och förutsättningar för vårdens digitala infrastruktur är ett långsiktigt arbete på Socialstyrelsen. Sedan 2016 tillhandahåller myndigheten en ändamålsenlig informationsstruktur och enhetliga begrepp, termer och klassifikationer inom respektive verksamhetsområde som en del av myndighetens instruktionsenliga regeringsuppdrag om e-hälsa. Vi publicerar nya versioner av Nationell informationsstruktur och Snomed CT två gånger per år. Utifrån specifika behov tar vi fram olika typer av nationella tillämpningar, såsom informationsspecifikationen för uppmärksamhetsinformation.

Uppdragets syfte är att utifrån Nationell informationsstruktur, Snomed CT och ICD-10-SE utforma en informationsspecifikation för uppmärksamhetsinformation som bidrar till en personcentrerad, god och säker vård. Detta genom att nationellt enhetligt, strukturerat och ändamålsenligt hantera uppmärksamhetsinformation i regionernas olika vårdinformationssystem och Inera AB:s tjänst Nationell patientöversikt.

Denna rapport utgör redovisningen av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet). Rapporten riktar sig till regeringen, nationella aktörer på området, offentliga och privata vårdgivare samt systemleverantörer.

Ansvarig enhetschef på Socialstyrelsen har varit Niklas Eklöf. Rapporten har sammanställts av Joachim Swedenborg.

Olivia Wigzell
Generaldirektör

Innehåll

Förord.....	3
Sammanfattning.....	5
Uppmärksamhetsinformation.....	6
Uppdraget	7
Samverkan	8
Årlig översyn	8
Vidareutveckling av informationsspecifikationen	9
Användarstöd till regioner	9
Användarstöd till Inera, för implementering	9
Fortsatt förvaltning	9
Fortsatt arbete	10
Referenser	11

Sammanfattning

Socialstyrelsens har fått i uppdrag av regeringen (S2022/04810 (delvis)) att i samverkan med Sveriges kommuner och regioner (SKR) och Inera fortsätta förvalta, vidareutveckla samt stödja implementeringen av informationsspecifikationen för uppmärksamhetsinformation i hälso- och sjukvården.

Myndigheten har genomfört en årlig översyn av informationsspecifikationen. Fokus har varit att göra relevanta uppdateringar av uppmärksamhetsinformation. I översynen har referensgruppen med sakkunniga representanter för regionerna, den nationella samverkansgruppen för strukturerad vårddokumentation, den nationella samverkansgruppen för patientsäkerhet och Inera medverkat. Dessutom har Socialstyrelsen sett över ansvarsfördelningen mellan parterna som driver arbetet med uppmärksamhetsinformation.

Myndigheten har i uppdraget även arbetat tillsammans med Inera för att säkerställa att uppmärksamhetsinformation ska kunna visas upp som en del av den Nationella patientöversikten samt implementeras i regionernas vårdinformationssystem.

Uppmärksamhetsinformation

Uppmärksamhetsinformation är information i en patientjournal som behöver uppmärksammas särskilt.¹ Det kan exempelvis gälla läkemedelsöverkänslighet hos en patient, som leder till ändrad handläggning så att ett annat läkemedel ordineras och används.

Hur informationen som ingår i uppmärksamhetsinformation struktureras, anges och presenteras i olika vårdinformationssystem har tidigare skiljt sig åt. Socialstyrelsen har därför under flera år arbetat för att skapa stöd för hälso- och sjukvården att kunna dokumentera och presentera den grunddokumentation som identifierats som uppmärksamhetsinformation enhetligt och ändamålsenligt. Om informationen dokumenteras på samma sätt i hälso- och sjukvårdens olika vårdinformationssystem och kan presenteras via Inera AB:s tjänst Nationell patientöversikt (NPÖ)² kan informationen användas, återanvändas och delas mellan olika aktörer som möter en och samma patient. Arbetet inkluderar att beskriva hur informationen som utgör uppmärksamhetsinformation ska kunna signaleras i vårdinformationssystem så att hälso- och sjukvårdspersonalen kan uppmärksammas på att det kan krävas särskilda anpassningar i vårdrutiner för en patient.

Som underlag för att beskriva den information som ska signaleras i vårdinformationssystemen som uppmärksamhetsinformation, har Socialstyrelsen utvecklat en informationsspecifikation. Specifikationen har utvecklats så att den kan implementeras i vårdinformationssystemen och är en av de specifikationer som beskriver hur information kommuniceras till Ineras tjänst NPÖ. Specifikationen innehåller en begreppsmodell, en informationsmodell och en kodverkslista. Modellerna är strukturerade som tillämpningar av nationell informationsstruktur (NI) [1], och är uttryckt med enhetliga termer och tillhörande koder från myndighetens fackspråkliga resurser i form av begreppssystemet Snomed CT [2] och klassifikationen ICD-10-SE [3]. Urval för läkemedelsbehandlingar är baserat på Anatomical Therapeutic Chemical Classification System (ATC).³ Specifikationen stödjer därmed en nationellt gemensam, strukturerad och enhetlig informationshantering av uppmärksamhetsinformation.

Specifikationen har också publicerats i E-hälsomyndighetens katalogtjänst NGS, Nationella, gemensamma specifikationer, där den blev den allra första att få nationellt godkännande.

---

¹ Definition av uppmärksamhetsinformation i Socialstyrelsens termbank.

² NPÖ är en tjänst som gör det möjligt för behörig vårdpersonal att med patientens samtycke ta del av journalinformation som registrerats hos andra regioner, kommuner eller privata vårdgivare

³ Anatomic Therapeutic Chemical Classification system, ett klassificeringssystem för läkemedel.

Uppdraget

Socialstyrelsen har fått i uppdrag av regeringen (S2022/04810 (delvis)) att i samverkan med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och Inera AB fortsätta förvalta, vidareutveckla samt stödja implementeringen av specifikationen för uppmärksamhetsinformation i hälso- och sjukvården.

Inom ramen för uppdraget 2023 har Socialstyrelsen

- genomfört en årlig översyn av informationsspecifikationen
- gett användarstöd till regioner som implementerat informationsspecifikationen i sina system,
- gett användarstöd till Inera för implementering av specifikationen i tjänstekontraktet för uppmärksamhetsinformation i NPÖ,

Uppdraget bidrar till Sveriges arbete med att uppfylla mål 3 i Agenda 2030 – att säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i samtliga åldrar, och har genomförts som en del av myndighetens instruktionsenliga uppdrag att tillhandahålla en ändamålsenlig informationsstruktur och enhetliga termer, begrepp och klassifikationer för sitt verksamhetsområde. Uppdraget är också ett bidrag i arbetet med Vision e-hälsa 2025.

Samverkan

Uppdraget har genomförts i samverkan med verksamhetsrepresentanter för regionerna, SKR och Inera AB. En referensgrupp med sakkunniga representanter från regionerna har deltagit och bidragit med kunskap, erfarenhet och kvalitetssäkring. Referensgruppen har träffats vid ett digitalt heldagsmöte. Socialstyrelsen har under arbetet samarbetat med Inera för att säkerställa möjligheten till en teknisk implementation av det som beskrivs i informationsspecifikationen för att dess innehåll ska kunna visas i exempelvis NPÖ. Inera har även deltagit i referensgruppsmötet och presenterat sitt arbete med den tekniska implementationen samt samarbetet med leverantörer av vårdinformationssystem. Samverkan har också skett med regionernas system för kunskapsstyrning i partnerskapet, genom de nationella samverkansgrupperna (NSG) för strukturerad vårdinformation respektive patientsäkerhet.

Nedan redovisas uppdragets ingående delar i separata avsnitt.

Årlig översyn

En årlig översyn av informationsspecifikationen har genomförts och innehållet har uppdaterats. Extern samverkan och förankring har skett med referensgruppen för uppmärksamhetsinformation, NSG strukturerad vårdinformation, NSG patientsäkerhet samt Inera. Översynen innefattar följande delar:

- Beredning, granskning och analys av inkomna ändringsförslag med referensgruppen.
- Avstämning av förslag på uppdateringar, med NSG strukturerad vårdinformation, NSG patientsäkerhet och Inera inför beslut om uppdatering.

Referensgruppen för uppmärksamhetsinformation, som består av sakkunniga representanter från regionerna, har deltagit i arbetet med den årliga översynen. Referensgruppens deltagare har skickat in ändringsförslag, deltagit i granskningen av beredda ändringsförslag och lämnat synpunkter samt deltagit på referensgruppsmötet för gemensam analys av synpunkter från granskningen. Syftet med referensgruppens arbete i förvaltningsprocessen har varit att säkerställa kvaliteten i uppdateringarna av specifikationen utifrån medicinsk sakkunskap samt verksamhetskrav.

NSG strukturerad vårdinformation och NSG patientsäkerhet har också deltagit i förvaltningsprocessen och den årliga översynen. NSG patientsäkerhet har kvalitetssäkrat uppdateringarna utifrån patientsäkerhetsområdet. NSG strukturerad vårdinformation har kvalitetssäkrat uppdateringarna utifrån sitt uppdrag att samordna regionernas arbete för en mer enhetlig informationsstruktur inom och över system- och vårdgivargränser. Inera har säkerställt att informationsspecifikationen är utformad så att den kan användas i Ineras tjänstekontrakt, för att användas i NPÖ.

Vidareutveckling av informationsspecifikationen

De ändringar i informationsspecifikationen som Socialstyrelsen beslutat i nära samverkan med regionerna kommer att genomföras i nästa version av informationsspecifikationen. Vi kommer efter samråd med Inera och SKR besluta om när nästa version av informationsspecifikationen för uppmärksamhetsinformation kommer att publiceras. Detta då huvudmännen efterfrågat en lite längre uppdateringsfrekvens än tidigare år eftersom de är mitt i arbetet med att implementera den nuvarande versionen av specifikationen.

Användarstöd till regioner

Användarstödet har främst bestått av att besvara inkomna frågor till myndigheten. Regionernas frågor har främst varit verksamhetsfrågor avseende innehållet i specifikationen, exempelvis frågor om kodverk eller anledningen till att koder tagits bort eller lagts till i senare versioner, samt praktiska frågor kring åtkomst till nedladdning av specifikationen.

Användarstöd till Inera, för implementering

Socialstyrelsen har gett stöd och vägledning kring implementation av uppmärksamhetsinformation i NPÖ. Vi har också samarbetat med Inera kring informationspecifikationens implementering i Ineras tjänstekontrakt som beskriver hur denna typ av information ska kommuniceras mellan system.

Fortsatt förvaltning

Socialstyrelsen kommer att fortsätta genomföra den årliga översynen av informationspecifikationen i samverkan med SKR, Inera och referensgrupp för uppmärksamhetsinformation.

Vi följer och stödjer införandet av nuvarande version av specifikationen i vårdinformationssystemen och i NPÖ. I nästa revision planerar vi att förtydliga och uppdatera specifikationen utifrån regionernas och Ineras implementationsarbete. Detta för att skapa tid för regionerna att implementera nuvarande version av specifikationen.

Användarstöd kommer att hanteras via befintliga kontaktvägar till Socialstyrelsens enhet för E-hälsa och informationsstruktur. Nya önskemål från hälso- och sjukvården kommer att behandlas i nästa års årliga översyn.

Givet en långsiktig förvaltning och ett förlängt uppdrag med en större finansiering kan Socialstyrelsen göra en mer omfattande översyn av informationspecifikationen samt fokusera på de delar som användarna ser behov av att ses över. På sikt kommer informationspecifikationen behöva anpassas utifrån övergången från ICD-10 till ICD-11. Det kommer vara ett tidskrävande arbete vilket innebär större förändringar som kommer att behöva göras inom de kommande åren.

Fortsatt arbete

Då specifikationen för uppmärksamhetsinformation nu är i förvaltning kommer det fortsatta arbetet främst att innebära användarstöd vid implementeringsfrågor samt löpande uppdateringar av innehållet tillsammans med referensgruppen.

Inför nästa års översyn kan en större genomgång av flera sällsynta sjukdomar behövas samt en utredning avseende ett eventuellt behov av att ha kvar läkemedelsbehandlingar som uppmärksamhetsinformation, eller om dessa istället bör fångas upp av hälso- och sjukvården i patientens läkemedelslista för att undvika eventuella dubbla eller felaktiga varningar. En översyn bör även göras avseende implantat, för att identifiera om det finns ytterligare implantat som bör uppmärksammas än de som idag ingår i uppmärksamhetsinformation.

Referenser

1. Nationell informationsstruktur Stockholm: Socialstyrelsen 2022. <https://www.socialstyrelsen.se/kunskapsstod-och-regler/omraden/e-halsa/nationell-informationsstruktur/>
2. Begreppssystemet Snomed CT Stockholm: Socialstyrelsen 2022. <https://www.socialstyrelsen.se/kunskapsstod-och-regler/omraden/e-halsa/snomed-ct/>
3. ICD-10-SE, den svenska versionen av WHO:s klassifikation ICD-10: Socialstyrelsen 2023. <https://www.socialstyrelsen.se/statistik-och-data/klassifikationer-och-koder/icd-10/>
4. Informationsspecifikation för uppmärksamhetsinformation version 5.1, Socialstyrelsen, 2022. <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sha-repoint-dokument/artikelkatalog/klassifikationer-och-koder/2022-6-8059.pdf>